

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 352/2010-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka na neverejnom zasadnutí 20. októbra 2010 prerokoval oznámenie JUDr. Š. H. o námietke predpojatosti proti sudcom Ústavného súdu Slovenskej republiky Ľudmile Gajdošíkovej, Ladislavovi Oroszovi a Jánovi Lubymu v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti SPOLOČNOSŤ 7 PLUS, s. r. o., vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 345/09 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky Ľudmila Gajdošíková a Ján Luby nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 345/09.

2. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ladislav Orosz je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 345/09.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2008 faxom a 1. decembra 2008 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Nc 29/2008 z 8. októbra 2008.

Sťažnosť ústavným súdom pôvodne vedená pod sp. zn. Rvp 32822/08 bola pridelená sudcovi Jánovi Lubymu ako sudcovi spravodajcovi s tým, že o nej bude rozhodovať IV. senát ústavného súdu.

Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 345/09-12 z 8. októbra 2009 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

Podaním doručeným ústavnému súdu 18. novembra 2009 v tom čase podpredseda vlády a minister spravodlivosti Slovenskej republiky JUDr. Š. H. ako účastník sťažnosťou napadnutého konania vzniesol námietku predpojatosti proti vtedajšej predsedníčke IV. senátu ústavného súdu Ľudmile Gajdošíkovej a členom tohto senátu Ladislavovi Oroszovi a Jánovi Lubymu, pričom svoje námietky predpojatosti písomne odôvodnil podaním doručeným ústavnému súdu 15. decembra 2009.

JUDr. Š. H. vo svojom podaní k odmietnutiu sudkyne ústavného súdu Ľudmily Gajdošíkovej uviedol, že *„v súvislosti s rozhodovaním o ústavnosti voľby predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako členka senátu sa bez využitia opozitného vóta vyjadrovala aj k mojim odborným schopnostiam pri vedení tejto voľby Súdnu radou Slovenskej republiky. Bola členkou senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré vydalo rozhodnutie č. II. ÚS 5/03. V ňom sa na viacerých miestach spochybňuje moja odbornosť a kvalifikovanosť. Z toho vyplýva pre mňa obava, že JUDr. Ľudmila Gajdošíková*

má vytvorené vnútorné presvedčenie o mojich nedostatočných odborných schopnostiach a morálnych hodnotách. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bol nárok na ochranu mojej osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. Dá sa dôvodne očakávať, že bude rovnako negatívne pristupovať aj k hodnoteniu mojej osobnosti, ktorej ochrany som sa pred všeobecnými súdmi domáhal a aj domohol.“

K odmietnutiu sudcu ústavného súdu Ladislava Orosza vo svojom oznámení JUDr. Š. H. uviedol, že *«sa verejne prostredníctvom médií vyjadril niekoľkokrát k mojej odbornosti a kvalifikovanosti najmä v súvislosti s legitimitou zastávania funkcie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Z mnohých jeho vyjadrení je možno uviesť napríklad správu vydanú SITA 15. októbra 2000. L. Orosz uviedol, že „spôsob konania predsedu NS SR H. je podľa neho taký, že by bolo v záujme autority sudcovského stavu, aby ho vo funkcii nahradil niekto iný. Na jeho neodbornosť poukazuje aj rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktoré odmietlo H. podnet minulý týždeň ako neopodstatnený“. SITA 11. októbra 2000 vydala túto správu: „Rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorý dnes na predbežnom pojednávaní odmietol podnet predsedu Najvyššieho súdu SR Š. H., ma neprekvapil. Ak by si H. pozorne preštudoval judikatúru ÚS SR, tak by takto koncipovaný návrh nemohol podať. Podľa predsedu ústavnoprávneho výboru parlamentu Ladislava Orosza, v podaní mal H. namietat' nesúlady zákona o sudcoch s Ústavou SR. Tak by potom mohol ústavný súd rozhodnúť v merite veci Orosz konštatoval, že aj takto nesprávne formulované podanie poukazuje na odborné kvality predsedu NS SR. „H. si mieša jablká s hruškami“, a to nielen v podaní na ÚS SR, ale aj pri písaní svojich výhrad osobitnému úradníkovi OSN P. C. H. možno odvolať aj podľa platného právneho stavu a bude to aj v súlade s Ústavou SR, zdôraznil Orosz.“*

Okrem mojich odborných schopností sudca JUDr. L. Orosz spochybnil aj moje osobnostné kvality. V rozhovore pre denník SME 6. novembra 2002 uviedol: „Ja som už počas svojho pôsobenia v ústavnej funkcii poukázal na to, že na čele Najvyššieho súdu by bola vhodnejšia iná osoba, než je Š. H. K tomuto názoru som dospel na základe činnosti ústavnoprávneho výboru, keď sme veľmi často prichádzali do styku s pánom H.

Niektoré črty jeho osobnosti spôsobujú problémy pri riadení takej závažnej ústavnej inštitúcie, akou je Najvyšší súd, a vyslovil aj mnoho pochybných právnych názorov. Čo,

samozrejme, nie je dôvod na jeho odvolanie z funkcie. Pri výkone tejto funkcie však treba mať určité osobnostné predpoklady a tieto podľa mňa pán H. nespĺňa.“

Sudca JUDr. L. Orosz verejne a nevyberaným spôsobom spochybnil moje odborné a osobnostné kvality. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bol nárok na ochranu mojej osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na to, že ma verejne označil za neschopného vydávať rozhodnutia vo funkcii predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dá sa dôvodne očakávať, že bude rovnako negatívne pristupovať aj k hodnoteniu mojej osobnosti, ktorej ochrany som sa pred všeobecnými súdmi domáhal a aj domohol. Preto mám odôvodnenú obavu o predpojatosti sudcu JUDr. Ladislava Orosza pri rozhodovaní o danej ústavnej sťažnosti.»

Podaním z 18. januára 2010 JUDr. Š. H. doplnil námietku predpojatosti podanú proti sudcovi Ladislavovi Oroszovi tým, že sa podľa neho menovaný sudca *«sám zdiskreditoval, keď ako „ústavný právnik“ sa veľmi nekvalifikovane vyjadril k možnosti odvolania predsedu najvyššieho súdu z funkcie pred naplnením jeho mandátu inak než z disciplinárnych dôvodov (viď nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 58/08, či nález ÚS ČR vo veci odvolávania predsedníčky Najvyššieho súdu Českej republiky).»*

Námietku predpojatosti vznesenú proti sudcovi ústavného súdu Jánovi Lubyemu odôvodnil JUDr. Š. H. skutočnosťou, že vzhľadom na kolegiálnu previazanosť s ostatnými členmi IV. senátu ústavného súdu *„možno mať pochybnosť aj o nezaujatosti sudcu JUDr. Jána Lubyho. Tento sudca sa bežne, minimálne v rámci plnenia pracovných povinností stýka s oboma označenými sudcami senátu, vníma ich postoje k subjektom zúčastneným v konaní, teda aj k mojej osobe a je ich postojmi ovplyvňovaný. Daný vzťah už nemožno považovať za neutrálny, či spoločenský, keď jeho povaha sama osobe vzbudzuje pochybnosti o sudcovskej nezávislosti.“*

Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková k námietke vznesenej Š. H. uviedla, že *„takto formulovaná námietka predpojatosti, pri ktorej predseda najvyššieho súdu používa ako dôkaz rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktorému pripisuje znak subjektívnosti, nemá opodstatnenosť. Považovať rozhodnutie orgánu verejnej moci, s ktorým účastník, resp.*

vedľajší účastník konania nesúhlasí, len z tohto dôvodu, za subjektívne hodnotenie jeho odbornosti a kvalifikovanosti, je principiálnym popretím zmyslu nezávislého a nestranného rozhodovania každého súdu a akceptovania súdnych rozhodnutí vo všeobecnosti. Napokon, v rozhodnutí označenom predsedom najvyššieho súdu sa žiadne hodnotenie jeho odbornosti a kvalifikovanosti, na ktoré poukazuje, nenachádza. Toto rozhodnutie ústavného súdu je verejnej prístupné a každý sa o tom môže presvedčiť.

Ja osobne som sa k odborným kvalitám predsedu najvyššieho súdu nevyjadrovala a neviem, z akého zdroja získal tieto informácie a použil ich ako argument mojej predpojatosti voči jeho osobe. Rovnako neviem, z akého zdroja získal predseda najvyššieho súdu v súvislosti s rozhodnutím sp. zn. II. ÚS 3/05 informácie o výsledku tajného hlasovania jednotlivých členov senátu. Je nepochopiteľné, prečo chápe predseda najvyššieho súdu využitie separátneho vóta a jeho zverejnenie ako svoju povinnosť, a nie ako právo, ktoré je mi priznané podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho nevyužitie používa ako argument pri uplatnení mojej predpojatosti voči nemu.

Vzhľadom na to, že mám vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 345/09 ako členka IV. senátu rozhodovať, oznamujem, že námietku predpojatosti uplatnenú predsedom najvyššieho súdu považujem za nedôvodnú a konštatujem, že som spôsobilá a pripravená rozhodovať v predmetnej veci objektívne a nezaujato. “.

Súčasne Ľudmila Gajdošíková vzniesla námietku predpojatosti proti členom I. senátu ústavného súdu sudcom Milanovi Ľalíkovi a Petrovi Brňákovi, ktorí podľa rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2010 mali spolurozhodovať o námietke podanej JUDr. Š. H. Konanie o podanej námietke bolo zastavené uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 122/2010.

Sudca Ladislav Orosz k námietke zaujatosti podanej JUDr. Š. H. uviedol, že *„námietku predpojatosti uplatnenú JUDr. Š. H. vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 345/09 považujem za nedôvodnú a konštatujem, že som spôsobilý a pripravený rozhodovať v predmetnej veci objektívne a nezaujato. V tejto súvislosti zároveň poukazujem aj na to, že spôsobilosť objektívne a nezaujato rozhodovať vo veciach dotýkajúcich sa JUDr. Š. H. preukazuje aj moja rozhodovacia činnosť z uplynulého obdobia (pozri napr. nález vo veci*

vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 282/09 z 19. augusta 2009, v ktorej som pôsobil ako sudca spravodajca).

V súvislosti s mojím názorom, že námietka predpojatosti uplatnená JUDr. Š. H. je nedôvodná, považujem za vhodné poukázať na § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého „Dôvodom na vylúčenie (sudcu, pozn.) nie sú okolnosti, ktoré spočívajú... v jeho rozhodovaní v iných veciach“ v spojení s § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého „Ak sa námietka týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada...“, ktoré treba podľa môjho názoru vzhľadom na § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním o a postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj podstatu a účel citovanej časti § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, primerane uplatniť aj na posúdenie námietky predpojatosti vznesenej v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 345/09. Podstata a účel citovanej časti § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku totiž podľa môjho názoru spočíva v požiadavke vylúčiť, aby rozdielne právne názory sudcu a účastníka konania, ktorý zaujatosť tohto sudcu namieta, k určitým právnym problémom, ku ktorým sa vyjadrovali v minulosti, a ktoré nemajú priamy či nepriamy vzťah k veci, v rámci ktorej bola námietka zaujatosti vznesená, zakladali dôvod na vylúčenie sudcu z rozhodovania predmetnej veci.

Zároveň považujem za potrebné poukázať aj na skutočnosť, že dôvody, ktoré JUDr. Š. H. uvádza ako dôvody mojej predpojatosti vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 345/09 (a tiež vo veci IV. ÚS 75/09), v konečnom dôsledku spochybňujú kontrolnú právomoc Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“), na ktorej realizácii som sa v rozhodnom čase podieľal ako poslanec a predseda jej ústavnoprávneho výboru vo vzťahu k výkonu štátnej správy na najvyššom súde, za ktorý v tomto období zodpovedal JUDr. Š. H. ako vtedajší predseda najvyššieho súdu.

Dôvody, pre ktoré mám byť vylúčený z rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 345/09 (a tiež vo veci IV. ÚS 75/09), uvádzané JUDr. Š. H., zasahujú podľa môjho názoru aj do Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) garantovaného práva poslancov národnej rady vyjadreného v jeho čl. 78 ods. 1 (nestíhatelnosť za výroky pri výkone funkcie poslanca), aj keď uznávam, že ide o výklad extenzívny, ale pritom zodpovedajúci podstate a účelu tohto ustanovenia ústavy. Rovnako tak považujem dôvody

mojej predpojatosti uvádzané JUDr. Š. H. aj ako neprimeraný zásah do článku 26 ústavy garantovanej slobody prejavu ako základného politického práva, ktoré v podmienkach parlamentnej demokracie požíva zvýšenú ochranu zvlášť vo vzťahu k poslancom parlamentu...

V súvislosti s listom JUDr. Š. H. z 18. januára 2010 považujem za potrebné konštatovať, že citovaná časť tohto listu len potvrdzuje, že ním uplatnená námietka predpojatosti je zjavne nedôvodná už aj vzhľadom na znenie § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého: „Sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti“ (porovnaj tiež obdobné ustanovenie § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ustanovuje dôvody vylúčenia sudcu z výkonu sudcovskej funkcie, pričom z jeho textu možno vyvodit', že dôvodom vylúčenia sudcu nemôže byť subjektívne tvrdenie účastníka konania o „nekvalifikovanosti“ zákonného sudcu. Pripustenie takejto extenzívnej interpretácie by totiž umožnilo prostredníctvom uplatnenia námietky predpojatosti účelovo obchádzať základné právo na zákonného sudcu garantované čl. 48 ods. 1 ústavy ďalším účastníkom konania pred ústavným súdom.».

Súčasne Ladislav Orosz vzniesol námietku predpojatosti proti členovi I. senátu ústavného súdu sudcovi Milanovi Ľalíkovi, ktorý podľa rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2010 mal spolurozhodovať o námietke podanej JUDr. Š. H. Konanie v tejto veci bolo zastavené uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 155/2010.

Sudca Ján Luby k námietke vznesenej JUDr. Š. H. vo svojom vyjadrení uviedol, že „vzhľadom na to, že nepoznám žiadne dôvody v zmysle § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pre ktoré by mohli vzniknúť pochybnosti o mojej nepredpojatosti (nemám žiadny vzťah k predmetnej veci, jeho účastníkom, ani k právnenému zástupcovi), necítim sa byť zaujatý vo veci a rozhodovať o nej.

K uvedeným vzneseným námietkam, pokiaľ smerujú voči mojej osobe, uvádzam, že samotný kolegiálny vzťah vyplývajúci z funkcie sudcu, ktorý má byť v okolnostiach danej veci dôvodom na moje vylúčenie, nemôže podľa môjho názoru predstavovať relevantný

dôvod na takýto postup a nemožno z neho bez ďalšieho vyvodiť, že by bol spôsobilý ovplyvniť nestranné rozhodovanie.“.

Predsedička ústavného súdu v zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2009 predložila podanie JUDr. Š. H. podľa § 28 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním o a postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) I. senátu ústavného súdu na rozhodnutie.

Predseda I. senátu Milan Ľalík listom z 8. júla 2010 oznámil predsedníčke ústavného súdu svoju predpojatosť pri *rozhodovaní o námietke zaujatosti vedľajšieho účastníka JUDr. Š. H. proti sudcom IV. senátu*. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 372/2010 zo 14. septembra 2010 rozhodol, že Milan Ľalík je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v tejto veci.

V zmysle čl. III ods. 1 písm. a) rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2010 (Spr 106/2010), ak ide o neprítomného alebo vylúčeného člena, alebo predsedu prvého senátu, zastupuje ho predseda alebo sudca štvrtého senátu, teda Ján Luby. Vzhľadom na podanie JUDr. Š. H., ktorým namietol predpojatosť všetkých členov štvrtého senátu ústavného súdu, bol aj Ján Luby vylúčený z konania a rozhodovania o tejto námietke.

V zmysle čl. III ods. 1 písm. a) rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2010, ak ide o neprítomného alebo vylúčeného člena alebo predsedu štvrtého senátu, zastupuje ho predseda alebo sudca tretieho senátu. V súlade s citovaným ustanovením Jána Lubyho zastúpil v konaní o predmetnej námietke vo funkcii predsedu senátu Ján Auxt.

Zákon o ústavom súde obsahuje výslovnú úpravu o vylúčení sudcu ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie v ustanoveniach § 27 a § 28, ktoré v relevantnom znení ustanovujú:

Sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho predpojatosti (§ 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť (§ 28 ods. 1 prvá veta zákona o ústavnom súde).

Podľa ustanovenia § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcov pre predpojatosť rozhodne iný senát.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00).

Pri posudzovaní námietky uplatnenej proti sudkyňi Ľudmile Gajdošíkovej ústavný súd zistil, že v konaní označenom JUDr. Š. H. sp. zn. II. ÚS 5/03 bola Ľudmila Gajdošíková členkou senátu, ktorý rozhodoval o podanej sťažnosti za splnenia všetkých zákonných podmienok tajným hlasovaním.

Ústavný súd vychádzal z úvahy, že základnou ústavnou povinnosťou sudcu je rozhodovanie vo veci samej. S ohľadom na to sťažovateľom namietaná skutočnosť, že podľa ním získaných nepotvrdených informácií sudkyňa, proti ktorej v tomto konaní vzniesol námietku zaujatosti, rozhodovala v inej jeho veci v jeho neprospech, nemôže byť príčinou vzniku objektívnej obavy, ktorá by bola spôsobilá vyvolať dôvodnú pochybnosť sťažovateľa týkajúcu sa nestrannosti tejto sudkyne.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vznesená námietka predpojatosti je zjavne neopodstatnená. Po zohľadnení vyjadrenia sudkyne ústavný súd konštatoval, že námietka JUDr. Š. H. netvorí u sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej zákonnú

prekážku pre nezávislý a nestranný výkon funkcie sudkyne ústavného súdu ako členky IV. senátu ústavného súdu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 345/09.

Na základe vyjadrenia sudcu Jána Lubyho k podaným námietkam a po preskúmaní konkrétnych okolností ústavný súd dospel k záveru, že pracovný, resp. kolegiálny vzťah sudcu nemôže dostatočne objektívne spochybníť jeho nepredpojatosť v takej miere, aby musel byť vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie. V neposlednom rade garanciou pre nestrannú ochranu ústavnosti v označenej veci je aj skutočnosť, že jej prerokovanie a rozhodnutie je v pôsobnosti senátu, a nie samotného sudcu ústavného súdu. Na základe uvedenej argumentácie I. senát ústavného súdu nevyhlásil sudcu Jána Lubyho z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom na ústavnom súde pod sp. zn. IV. ÚS 345/09.

K námietkam uplatneným proti sudcovi Ladislavovi Oroszovi ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už uviedol, že sudca môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, rôzne funkcie, ktoré postupne vo veci vykonával, alebo vzhľadom na jeho pomer k veci, k stranám konania, ich právnym zástupcom, svedkom a pod. Z tohto hľadiska preto nezáleží ani na tom, že sudca sa k návrhu na jeho vylúčenie vyjadril v tom zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý. Rozhodujúce nie je jeho stanovisko, ale existencia objektívnych skutočností, ktoré vzbudzujú pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach strán a verejnosti (III. ÚS 24/05).

Existencia nestrannosti musí byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00).

Z judikatúry ústavného súdu, ako aj judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. V danom prípade teda platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký

aj objektívne javiť v očiach strán. Objektívna nestrannosť sudcu je založená na vonkajších prejavoch previazanosti sudcu s prerokúvaným prípadom, či jeho vzťahom k účastníkom (resp. vedľajším účastníkom) konania.

Sťažovateľ vo vzťahu k dôvodom podanej námietky zaujatosti poukazuje na to, že sa sudca Ladislav Orosz negatívne vyjadroval k jeho odborným schopnostiam a osobnostným vlastnostiam v čase vykonávania funkcie poslanca Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) na schôdzi NR SR, ako aj pre médiá.

Negatívny obsah uvedených vyjadrení týkajúcich sa osoby JUDr. Š. H. nepopiera ani sudca Ladislav Orosz, avšak preto, že predmetné výroky povedal v čase vykonávania funkcie poslanca NR SR, jeho vylúčenie z prerokúvania a rozhodovania uvedenej veci by bolo podľa neho v rozpore s čl. 78 ods. 2 ústavy, ako aj s jeho základným právom podľa čl. 26 ods. 1 ústavy.

Podľa názoru ústavného súdu obsah vyjadrení vyslovených sudcom v rámci jeho prechádzajúceho pôsobenia vo verejnej funkcii poslanca NR SR smerujúci proti konkrétnej osobe resp. negatívne hodnotenie osobnostných alebo odborných kvalít tejto osoby, ktorá sa následne stane účastníkom konania, v ktorom má o jej právach a právom chránených záujmoch rozhodovať uvedený sudca, môže mať za následok vyvolanie odôvodnených pochybností tejto osoby ako účastníka týkajúcich sa nestrannosti tohto sudcu voči nemu pri rozhodovaní v jeho veci.

Samotná okolnosť, že sudca tieto vyjadrenia týkajúce sa osoby JUDr. Š. H. vyslovil v rámci výkonu verejnej funkcie, v ktorej bol chránený poslanceckou imunitou, na tejto skutočnosti nič nemení.

Keďže cieľom inštitútu vylúčenia sudcu nie je sankcionovanie osoby sudcu, resp. jeho trestné stíhanie, ale zabezpečenie realizácie práva na spravodlivé konanie účastníkov konania, ktorého súčasťou je aj právo na subjektívne a objektívne nestranný súd, podľa názoru ústavného súdu nemožno vylúčenie sudcu považovať za zásah do práva nebyť

trestne stíhaný za výroky prednesené v NR SR a v jej orgánoch počas aj po skončení jeho mandátu podľa čl. 78 ods. 2 ústavy, ako ani za zásah do jeho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy.

Uvedené okolnosti ústavný súd považuje za také, ktoré sú schopné vyvolať vonkajšiu oprávnenú pochybnosť o nestrannosti sudcu Ladislava Orosza, resp. o dôveryhodnosti senátu, ktorého rozhodnutie sa dotkne aj práv a právom chránených záujmov JUDr. Š. H. Inak povedané, uvedené okolnosti podľa ústavného súdu odôvodňujú vznik pochybností objektívnej povahy o nepredpojatosti sudcu ústavného súdu v zmysle § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a tým aj o nestrannosti IV. senátu ústavného súdu, a preto I. senát ústavného súdu rozhodol o vylúčení menovaného sudcu ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľky vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 345/09.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2010